

154. Gmina Szczutowo - II Wojna Światowa - Niemieckie nazwy miejscowości

Przynależność terytorialna Gminy Szczutowo w czasie II Wojny Światowej.

opracowana na podstawie strony internetowej: <http://territorial.de/dawp/rippin/schuetta.htm#fn1>

| | |
|------------------------|---|
| 26 października 1939 r | Dawna polska społeczność wiejska gminy Szczutowo dołącza do Cesarstwa Niemieckiego. |
| 1 kwietnia 1940 r | Na Zintegrowanych Terenach Wschodnich Cesarstwa Niemieckiego na mocy rozporządzenia z 21 grudnia 1939 roku (weszło w życie z dniem 01 kwietnia 1940 roku) w sprawie wprowadzenia niemieckiego kodeksu komunalnego tworzy się gminę Szczutowo, której zasięg terytorialny obejmuje miejscowości z podziału administracyjnego przedwojennego. |
| 24 października 1940 r | Utworzenie Gminy Szczutowo z miejscowości: Bielasy, Biele, Blizno, Borek, Boruchi, Bryski, Ciapienice, Cisse, Czumsk Duży, Czumsk Mały, Dombkowa Parowa, Dziki Bor, Gonsiorowy Mostek, Gorki, Gorzen, Grabel, Gugoly, Hermany, Huta, Jazwiny, Jaleniec, Jegle, Karlewo, Kordulewo, Kosiory, Kozi Borek, Łukomka, Mierzencin, Narty, Słupia, Szczechewo, Szczerby, Szczutowo, Topionca, Urszulewo i Wola Stare (36 miejscowości). Początkowo administruje nim oficjalny komisarz w Szczutowie (Nazwy miejscowości podano zgodnie z pisownią niemiecką) |
| 25 czerwca 1942 r | Z dniem 25 czerwca 1942 roku wprowadzono niemieckie nazwy miejscowości. |

| Lp. | Polska Nazwa Miejscowości | Niemiecka nazwa miejscowości | Jest integralną częścią wsi lub sołectwa (3) | Niemiecka nazwa integralnej części wsi lub sołectwa (1) (3) |
|-----|---|------------------------------|--|---|
| 1 | Białasy (Bielasy) | Babitz (1) | --- | --- |
| | Kolonia Białasy | Kleinweißenfelde (2) | --- | --- |
| 2 | Biele | Weißenberg (1) | Szczechowo | Scheckenfeld |
| 3 | Blizno | Blisberg (1) | --- | --- |
| 4 | Borek | Heidewinkel (1) | Mierzęcín | Merzen |
| 5 | Boruchy (Boruchi) | Bösenwald (1) | Urszulewo | Urselhof |
| 6 | Bryski | Briskén (1) | Gugoly | Kugeln |
| 7 | Ciapienica (Ciapienice) (Ciapienica) | Zimpeln (1) | Czumsk Duży (Czumsk duży) | Schummen |
| 8 | Cisse | Eibenhof (1) | --- | --- |
| 9 | Czumsk Duży (Czumsk duży) | Schummen (1) | --- | --- |
| 10 | Czumsk Mały | Schummenhof (1) | --- | --- |
| 11 | Dombkowa Parowa | Eichenschlucht (1) | Szczechowo | Scheckenfeld |
| 12 | Dziki Bor | Wildwald (1) | Słupia | Schluppensee |
| 13 | Gąsiorowy Mostek (Gonsiorowy Mostek) | Gänsebrück (1) | Blizno | Blisberg |
| 14 | Górki (Gorki) | Höckern (1) | Czumsk Mały (Czumsk maly) | Schummenhof |
| 15 | Gorzeń (Gorzen) | Brandhof (1) | --- | --- |
| 16 | Grabal (Grabel) | Weißenbuchen | Cisse | Eibenhof |
| 17 | Gugoly (Gugoly) | Kugeln (1) | Mierzencin | Merzen |
| 18 | Hermany | Hermannsfelde (1) | Cisse | Eibenhof |
| 19 | Huta Łumomie (Huta Lukonie) | Lockhütte (1) | Gugoly | Kugeln |
| 20 | Jaźwiny) Jazwiny | Jaßheide (1) | Szczechowo | Scheckenfeld |
| 21 | Jaleniec (Jaleniec) | Allefeld (1) | Cisse | Eibenhof |
| 22 | Jegle | Hirsefeld (1) | Czumsk Duży (Czumsk duży) | Schummen |
| 23 | Karlewo | Karlshuben (1) | Blizno | Blisberg |
| 24 | Kordulewo | Korden (1) | Blizno | Blisberg |
| 25 | Kosiory | Reusen (1) | Czumsk Duży (Czumsk duży) | Schummen |
| 26 | Kozi Borek | Ziegenbusch (1) | Urszulewo | Urselhof |
| 27 | Łukomka (Lukomka) | Lukwald (1) | Mierzencin | Merzen |
| 28 | Mierzęcín (Mierzencin) | Merzen (1) | | |
| 29 | Narty | Kufen (1) | Czumsk Duży (Czumsk duży) | Schummen |
| 30 | Słupia (Słupia) | Schluppensee (1) | | |
| 31 | Szczechewo | Scheckenfeld (1) | | |
| 32 | Szczerby | Scharten (1) | Czumsk Mały (Czumsk maly) | Schummenhof |
| 33 | Szczutowo | Schüttau (1) | | |
| 34 | Topiąca (Topionca) | Töpern (1) | Mierzencin | Merzen |
| 35 | Urszulewo | Urselhof (1) | | |
| 36 | Wola Stara (Wola Stare) | Freisaß (1) | Gorzen | Brandhof |

Na podstawie następujących źródeł:

- (1) <http://territorial.de/dawp/rippin/schuetta.htm#n1>
- (2) <http://www.sierpc.com.pl/historia.php?strona=miejscowosci.html>
- (3) <http://www.szpejankowski.eu/index.php/wykaz/29-rypin-3945.html>

W czasie II wojny światowej władze niemieckie rozwiązały rady gminne, zarządy gmin i rady gromadzkie. Pozostały tylko organy wykonawcze – wójt w gminie, sołtys i podsołtys w gromadzie, oraz urząd gminy z sekretarzem. Wójt gminy stał się funkcjonariuszem administracji niemieckiej, został powołany i mógł być odwołany przez gubernatora. Wójtowi podlegał urząd gminy z sekretarzem oraz sołtysi i podsołtysi poszczególnych gromad. Do głównych zadań wójta i sołtysa należała organizacja kontyngentów, prac szarwarkowych na rzecz Niemców, oraz wyznaczanie ludzi do pracy przymusowej. Mieli też obowiązek wskazywania osób współpracujących z podziemiem oraz osób ukrywających się. Za niewykonanie należycie obowiązków byli narażeni na represje ze strony okupanta, zaś za nadgorliwość karani przez organizacje niepodległościowe.

Na terenie Gminy Szczutowo funkcjonowały następujące sołectwa:

| Lp. | Sołectwo | | Miejscowości wchodzące w skład sołectwa | |
|-----|-------------------|---------------------|---|--------------------|
| | Nazwa polska | Nazwa niemiecka (1) | Nazwa polska | Nazwa niemiecka |
| 1 | Białasy (Bielasy) | Babitz | Białasy (Bielasy) | Babitz (1) |
| | | | Kolonia Białasy | Kleinweißfelde (2) |
| 2 | Blizno | Blisberg | Blizno | Blisberg |
| | | | Gąsiorowy Mostek (Gonsiorowy Mostek) | Gänsebrück (1) |
| | | | Karlewo | Karlshuben (1) |
| | | | Kordulewo | Korden (1) |
| 3 | Cisse | Eibenhof | Cisse | Eibenhof |
| | | | Grabal (Grabel) | Weißbuchen |
| | | | Hermany | Hermannsfelde (1) |
| | | | Jeleniec (Jaleniec) | Allefeld (1) |
| 4 | Czumsk Duży | Schummen | Czumsk Duży | Schummen (1) |
| | | | Ciąpienica (Ciąpienice)(Ciapienica) | Zimpeln (3) |
| | | | Jegle | Hirsefeld (1) |
| | | | Kosior | Reusen (1) |
| | | | Narty | Kufen (1) |
| 5 | Czumsk Mały | Schummenhof | Czumsk Mały | Schummenhof (1) |
| | | | Górki (Gorki) | Höckern (1) |
| | | | Szczerby | Scharten (1) |
| 6 | Gorzeń (Gorzen) | Brandhof | Gorzeń (Gorzen) | Brandhof (1) |
| | | | Wola Stara (Wola Stare) | Freisaß (1) |
| 7 | Gugoły | Kugeln | Gugoły | Kugeln (3) |
| | | | Bryski | Brisken (3) |
| | | | Huta Łumomie (Huta Lukonie) | Lockhütte (1) |
| 8 | Mierzęcín | Merzen | Mierzęcín | Merzen (3) |
| | | | Borek | Heidewinkel (1) |
| | | | Łukomka (Lukomka) | Lukwald (1) |
| | | | Topiąca (Topionca) | Töpern (1) |
| 9 | Slupia | Schluppensee | Slupia | Schluppensee |
| | | | Dziki Bor | Wildwald (1) |
| 10 | Szczechowo | Scheckenfeld | Szczechowo | Scheckenfeld (1) |
| | | | Biele | Weißberg (1) |
| | | | Dombkowa Parowa | Eichenschlucht (1) |
| | | | Jaźwiny) Jazwiny | Jaßheide (1) |
| 11 | Szczutowo | Schüttau | Szczutowo | Schüttau (1) |
| 12 | Urszulewo | Urselhof | Urszulewo | Urselhof (1) |
| | | | Boruchy (Boruchi) | Bösenwald (1) |
| | | | Kozi Borek | Ziegenbusch (1) |

Opracował

Dariusz Lazarowski